

OPINIÓ

Per un envelliment digne

La situació actual obre nous desafiaments per estimular les persones grans perquè formin part eficaç de la societat

Àngels
GUITERAS

Mesa del Tercer Sector

A Catalunya hi ha al voltant d'un milió dues-cents cinquanta mil persones de més de 65 anys i es calcula que l'any 2040 aquesta xifra ja s'haurà duplicat. Aquest fet planteja uns reptes socials, sanitaris... i, així mateix, la necessària reordenació general de la societat per fer front a totes les implicacions que aquest mateix fet produirà en un futur pròxim. És necessari ser conscients que l'esperança de vida es va incrementant dia a dia i que les necessitats canvien. En un futur, no gaire llunyà, les pensions es cobriran durant més anys, i seran moltes més les persones que les hauran de cobrar. ¿És sostenible, doncs, aquest model?

La població europea de més de 60 anys anirà creixent a raó de més de dos milions de persones per any. I entre el 2015 i el 2035 la generació del *baby boom* arribarà a l'edat de la jubilació. Ens trobem, doncs, amb una població amb molta més esperança de vida que fa uns anys, en alguns casos més dependent, però també amb més qualitat de vida i amb una actitud molt més activa. Aquest nou perfil de *persones grans* no volen ser subjectes passius, sinó que reivindiquen el seu dret a participar en la societat en la mesura de les seves possibilitats. Es reivindica també el respecte al dret a l'autonomia de la persona, respectar els seus desitjos, com pensa, com viu, la seva manera de ser i les seves decisions, el respecte a la voluntat de la persona; també a les persones que no volen participar. Uns drets que cal defensar.

Solidaritat

L'any europeu 2012 està dedicat a l'envelliment actiu i la solidaritat intergeneracional. L'envelliment actiu és el procés en el qual les persones grans poden desenvolupar tot el seu potencial (físic, psíquic i social) al llarg del seu cicle vital, i participar en la comunitat d'acord amb les seves necessitats, desitjos i competències. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) el defineix com un «procés on s'optimitzen les oportunitats amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida del subjecte». Cal, doncs, promoure polítiques d'envelliment actiu i apostar per la prevenció i la promoció de l'autonomia de les persones grans per atorgar valor a l'acció i a la participació de la gent gran en la societat. Al mateix temps cal canviar tots els preju-

JULIO CARBÓ

dicis sobre la vellesa, ja que sovint s'associa amb passivitat, dependència i discriminació.

L'elevada taxa de pobresa i la manca òbvia d'ingressos també afecten les persones grans del nostre país. Segons les últimes dades publicades per l'Institut d'Estadística de Catalunya, el risc de pobresa de les persones més grans de 65 anys se situa en el 21,4%. Convé, doncs, en aquest sentit, potenciar i prioritzar les mesures necessàries per reduir les situacions d'exclusió social.

Segons diverses entitats del tercer sector social català, en molts casos les persones grans estan esgotant els seus estalvis o aportant part de les seves pensions per donar suport a fills i néts en situació econòmica precària i que, sumat al continu increment de taxes, cost de la vida dels serveis domèstics bàsics, el previsible augment de l'IVA, una possible congelació o reducció de les pensions... farà que el suport familiar ja no pugui continuar cobrint els seus, amb totes les conseqüències econòmiques i de tensió social que això produirà.

Si parlem a nivell estatal, un total de 422.600 famílies viuen gràcies a la pensió de les persones grans. És una dada que mostra la intensitat de la crisi i el deteriorament so-

La tercera edat no vol ser un subjecte passiu, sinó que reivindica el seu dret a participar en la mesura de les seves possibilitats

cial que està causant en el benestar dels ciutadans. Són dades de l'última memòria del Consell Econòmic i Social (CES) referida al 2011 i publicada fa unes setmanes. Les dificultats de determinats grups de gent gran aniran creixent com el mateix col·lectiu, cada vegada més nombrosos per l'envelliment de la població.

Segons les últimes dades facilitades a finals de març pel Departament de Benestar Social i Família més de la meitat de les persones que han sol·licitat acollir-se a la llei de la promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, des del 2007 fins avui en dia són més grans de 65 anys. Seria el moment, doncs, de potenciar els serveis i recursos que tenim i de crear nous serveis de prevenció i de canvi de models d'atenció. Un nou model en què les persones grans haurien de formar una part activa d'aquest canvi.

Els problemes

És el moment també de potenciar els serveis i activitats de promoció de l'autonomia personal, que capacitin i apoderin les persones dependents, i fer un especial èmfasi en el gran nombre de persones grans que

hi ha al nostre país. Des de la Taula del Tercer Sector veiem amb preocupació que els desajustaments, els retards, els problemes de finançament, els conflictes competencials i la focalització en l'atenció a les persones en situació de dependència en comptes de la promoció de l'autonomia segueixen generant desconsort, debat social i neguit entre els afectats. Alhora, estem molt atents a l'anunci, de fa unes setmanes, sobre una nova llei catalana de l'autonomia a Catalunya.

La situació actual obre nous desafiaments de caràcter social, cultural, relacional, econòmic i polític de cara a garantir l'autonomia de les persones, un envelliment més actiu i la importància d'estimular les persones grans a formar part d'un voluntariat productiu i eficient al servei de la nostra societat. Alhora, cal aconseguir la solidaritat entre generacions que confirmi l'existència d'una societat per a totes les edats i que tingui una especial atenció envers els més vulnerables.

Un repte que comptarà amb la feina i complicitat de les més de 7.500 entitats socials del país per aportar la seva vocació i la seva professionalitat per assolir un objectiu ben simple: el benestar de les persones i un envelliment digne. ■